

Bestuursrapportage 2018

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Beleidsmatige afwijkingen	4
3	Financiële afwijkingen	5
	Financiële afwijkingen	5
4	Investerings	9
5	Financieel neutrale wijzigingen	10
	Neutrale wijzigingen over de programma's heen	10
	Toelichting neutrale wijzigingen over de programma's heen	11
	Neutrale wijzigingen binnen de programma's	11
	Neutrale wijzigingen met een volume effect	15
	Neutrale wijzigingen door een storting in of onttrekking aan een reserve	16
	Toelichting Neutrale wijzigingen door storting in of onttrekking aan een reserve	16
6	Actualisatie grondexploitaties en overige ontwikkellocaties	22
7	Besluiten	23

1 Inleiding

Voor u ligt de Bestuursrapportage 2018, hierna te noemen 'De Bestuursrapportage'. De Bestuursrapportage is onderdeel van de planning- en control cyclus en fungeert als tussentijds verantwoordings- en bijsturingsinstrument voor de uitvoering van de Programmabegroting 2018. Deze rapportage heeft betrekking op het eerste half jaar van 2018.

Voor de Bestuursrapportage hanteren wij de volgende uitgangspunten:

- We rapporteren uitsluitend afwijkingen > € 50.000 ten opzichte van de begroting van het lopende jaar op het niveau van het taakveld of politiek relevant;
- De rapportage is duidelijk en compact;
- De financiële afwijkingen zijn hierna in een tabel opgenomen en aansluitend toegelicht. Hierbij wordt een nadeel weergegeven als een "+" en een voordeel als "-".

2 Beleidsmatige afwijkingen

In de Programmabegroting 2018 zijn de beleidsvoornemens vastgelegd, waarbij in de Bestuursrapportage de eventuele beleidsmatige afwijkingen worden benoemd.

Beleidsmatig is in het eerste half jaar van 2018 alles volgens planning verlopen. Er zijn geen beleidsmatige afwijkingen die wij willen delen met uw raad.

3 Financiële afwijkingen

In dit hoofdstuk willen wij u informeren over de te verwachten financiële afwijkingen over 2018, op basis van de ontwikkelingen in het eerste half jaar. Als er zich in het 2^e half jaar geen wijzigingen meer voordoen verwachten wij een positief saldo van € 347.462. Dit zal moeten blijken bij het opstellen van de Programmarekening 2018.

Vertrekpunt Programmabegroting 2018:

Inkomsten		Uitgaven	
Uitkering Rijk	-84.168.946	Bestuur	23.741.603
Lokale belastingen	-29.373.496	Veiligheid	5.371.966
Overige inkomsten	-14.981.176	Fysiek	37.326.537
		Sociaal	47.923.890
		Samenleving	14.159.622
Totaal	-128.523.618	Totaal	128.523.618

Bron: (Infographic Programmabegroting 2018)

Financiële afwijkingen

Financiële afwijkingen ten opzichte van de Programmabegroting 2018

Programma	Taakveld	Voordeel/ Nadeel	2018
Bestuur	Bestuur	N	83.015
	Burgerzaken	V	-72.000
	Overhead	V	-115.000
	Treasury	V	-53.227
	Belastingen	V	-45.250
	Totaal	V	-202.462
Fysiek	Milieubeheer	V	-55.000
	Totaal	V	-55.000
Samenleving	Economie	V	-90.000
	Totaal	V	-90.000
	Totaal	V	-347.462

Toelichting financiële afwijkingen per programma

Programma 1 Bestuur

Taakveld Bestuur

Binnen het taakveld Bestuur verwachten wij € 83.015 meer uit te geven dan begroot. Hieronder noemen wij de belangrijkste oorzaken:

- Het opleidingsbudget voor de raad bedraagt in totaal € 20.320 voor de jaren 2018-2021. Voor 2018 bedraagt het budget € 5.080. Als gevolg van de verkiezingen zijn veel nieuwe raadsleden in uw raad gekozen. Daarom stellen wij voor om het totale opleidingsbudget van

€ 20.320 in 2018 te besteden. Hierdoor komen de begrote bedragen van 2019 t/m 2021 te vervallen. Als gevolg hiervan ontstaat voor 2018 een overschrijding op het opleidingsbudget van € 15.240.

- De loonkosten voor bestuur vallen naar verwachting € 67.775 hoger uit dan begroot. Dit zijn de loonkosten voor de waarnemend burgemeester vanaf 1 augustus 2018.

Taakveld Burgerzaken

Binnen het taakveld Burgerzaken verwachten we € 72.000 meer te ontvangen dan begroot.

Met name de rijbewijzen dragen bij aan dit resultaat. Dit heeft te maken met de vijfjaarlijkse cyclus bij verlenging van rijbewijzen, waarbij in dit jaar relatief veel rijbewijzen verlopen. Ook op het gebied van reisdocumenten en naturalisatie is er sprake van meer baten dan verwacht. Daartegenover staat dat er minder uittreksels zijn aangevraagd en minder huwelijken zijn aangevraagd dan begroot.

Taakveld Overhead

Binnen het taakveld overhead verwachten we € 115.000 minder uit te geven dan begroot. Hieronder noemen wij de belangrijkste oorzaken:

- Het huidige cateringcontract is goedkoper dan vooraf verwacht. Gevolg is een voordeel van € 40.000. Op dit moment loopt een nieuwe aanbesteding voor de jaren 2019-2021. Op het gebied van juridische advisering verwachten wij in 2018 in totaal € 50.000 meer uit te geven dan wij hebben begroot. Er is een toenemende vraag naar advocaten dienstverlening geweest het afgelopen jaar. Grote overeenkomsten waarvoor specifieke juridische kennis nodig is geweest, aanbestedingsvraagstukken, procedures met verplichte procesvertegenwoordiging waren hier deels de oorzaak van. Een andere kostenverhogende factor is de keus om alle klachten en bezwaren van een aantal inwoners te laten behandelen door onze (meer onafhankelijke) huisadvocaat. Dergelijke werkzaamheden zouden wij normaliter zelf doen. Daarnaast is het raamcontract afgelopen, waardoor de eerder gemaakte prijsafspraken zijn komen te vervallen en nu een ander, hoger tarief wordt gehanteerd.
- Voor de huisvesting organisatie verwachten we een overschrijding van € 50.000 op de onderhoudskosten. Tijdens de verbouwing van het gemeentehuis zijn er nieuwe onderhoudscontracten afgesloten voor de vernieuwde installaties. Deze contracten stijgen boven de begroting uit. Naast deze contracten hebben we ook te maken met incidentele onderhoudsuitgaven. Eind dit jaar stellen wij een nieuw meerjarenonderhoudsplan voor het gemeentehuis op.
- In 2018 verwachten wij in totaal € 175.000 minder uit te geven aan kapitaallasten dan begroot. Bij een aantal ICT-investeringen (zoals het project BGT, modernisering ICT-infrastructuur, modernisering applicatieportfolio & beleid, architectuur & functioneel beheer) zijn de werkzaamheden, door prioritering, later in het jaar opgestart en lopen nog door in 2018. Hierdoor zijn er geen kapitaallasten in 2018. Dit is een incidenteel voordeel voor 2018 en uiteraard passen wij de meerjarenbegroting hierop aan.

Taakveld Treasury

Binnen het taakveld Treasury verwachten wij € 53.227 minder uit te geven dan geraamd.

Financiële afwijkingen taakveld Treasury

Omschrijving	Voordeel/Nadeel	Bedrag
Rente langlopende geldleningen	N	106.875
Rente kortlopende geldleningen	V	-85.000
BNG, dividenden en winstuitkeringen	V	-35.500
Hypothecaire geldleningen ambtenaren	N	22.000
Vitens dividend en winstuitkering	V	-61.602
Totaal	V	-53.227

Hieronder noemen wij de belangrijkste oorzaken:

- Het berekende nadeel op de rente van langlopende geldleningen is het gevolg van de gemeentelijke financieringsbehoefte. Voor de uitvoering van lopende en toekomstig geplande investeringen hebben wij in het eerst eerste halfjaar twee langlopende geldleningen moeten aantrekken en verwachten wij in het najaar nog een derde aan te moeten trekken. Hiermee is een extra rentelast van € 106.875 gemoeid.
- Voor het reguleren van liquiditeitstekorten (rente kortlopende geldleningen) wordt binnen de kaders van de Wet Fido de kasgeldlimiet benut. Door de aanhoudende negatieve rente op de geldmarkt geeft dit een voordeel van € 85.000.
- De BNG heeft in 2017 een hogere winst geboekt (€ 393.000.000) en daarnaast ook het dividendpercentage verhoogd van 25% naar 37,5%. Dit heeft geleid tot een verhoging van € 35.500 van de dividenuitkering over 2017. Of dit structureel is, is vooralsnog niet duidelijk.
- De rente op verstrekte langlopende geldleningen betreft de hypothecaire lening portefeuille (voormalige gemeente Breukelen). De lagere opbrengst (€ 22.000) wordt veroorzaakt door het vervroegd en geheel aflossen van de hypothecaire verplichtingen door de hypotheekgevers.
- De dividenuitkering van Vitens over 2017 bedraagt € 191.720. Dit geeft een voordeel van € 61.602 ten opzichte van de begroting.

Taakveld belastingen

Binnen het taakveld belastingen verwachten wij € 45.250 meer te ontvangen dan begroot.

De baten OZB/RZB zijn € 225.000 hoger dan begroot. Het positieve saldo wordt gebruikt om de extra kosten bedrijfsvoering (€ 167.250) te financieren, zoals door uw raad is besloten op 31 oktober 2017.

Programma 3 Fysiek

Taakveld Openbaar Groen

Binnen het taakveld Milieubeheer verwachten wij € 55.000 minder uit te geven dan begroot. In het kader van de Wet natuurbescherming moeten wij een (verplicht) potentie- en een soortenonderzoek doen. Vanwege de aanbesteding van het potentieonderzoek vindt het soortenonderzoek pas volgend jaar plaats. Bij het opstellen van de begroting 2019 worden de kosten voor het aanvullend onderzoek verwerkt.

Programma 5 Samenleving

Taakveld Economie

Binnen het taakveld Economie houden we, op basis van de realisaties in de voorgaande jaren, rekening met meer inkomsten uit forensenbelasting van € 25.000 en uit toeristenbelasting van € 65.000. Dit structurele effect is betrokken bij het opstellen van de Programmabegroting 2019.

4 Investerings

In de door uw Raad op 6 maart 2018 vastgestelde nota Waardering en afschrijving vaste activa staan richtlijnen opgenomen om uw Raad inzicht te geven in de voortgang en afwikkeling van uitgegeven investeringskredieten.

Conform bovengenoemde nota melden wij in deze Bestuursrapportage onderstaand de investering(en) die het investeringskrediet (gaan) overschrijden.

Financiële afwijking investeringen

Programma	Taakveld	Voordeel/Nadeel	2018
Fysiek	Verkeer, Vervoer en Waterstaat	N	1.339.753
	Totaal	N	1.339.753

Toelichting

Programma 3 Fysiek

Taakveld Verkeer, vervoer en waterstaat

Kockengen Waterproof Groenlust 1 wegen 2016

Op sommige plekken bleek het bestaande asfalt beduidend dikker te zijn dan uit de voorafgaande onderzoeken naar voren was gekomen. Hierdoor zijn er veel, niet begrootte, kosten voor extra asfalt opbreken en afvoeren bij gekomen. Daarnaast zijn er vanwege het extra asfalt voor de ophoging extra hoeveelheden lichte ophoogmaterialen aangebracht.

Bij het vaststellen van het Masterplan is de uitvoering van Kockengen Waterproof in 10 verschillende fases verdeeld. De fasegrenzen zijn vanuit de wijken gezien logisch, maar theoretisch, bepaald. In de praktijk blijkt echter dat niet altijd precies op de grens van een fase met de werkzaamheden gestopt kan worden, maar dat werkzaamheden over de fasegrens heen uitgevoerd moeten worden. De kosten hiervan drukken nu op deze fase, maar vallen bij de uitvoering van de andere fase weer vrij. Hierdoor ontstaat echter nu een overschrijding van de kosten.

Wij zullen uw raad over de afgeronde drie fasen en de fasen die nog komen informeren via een raadsvoorstel. Hierin betrekken wij de overschrijding van de eerste fasen en de te verwachten onderschrijding op de overige fasen.

De extra kapitaallasten, die met dit tekort op de investering zijn ontstaan, bedragen ca. € 62.075 per jaar en worden meegenomen bij het opstellen van de Programmabegroting 2019.

5 Financieel neutrale wijzigingen

In dit hoofdstuk zijn de budgettaire neutrale financiële wijzigingen opgenomen. Dit betekent dat zij het begrotingsbeeld niet beïnvloeden. Deze zijn gerubriceerd per soort:

- neutrale wijzigingen die over de programma's lopen: in het kader van de BBV-voorschriften dient uw Raad over de posten die over de programma's lopen een besluit te nemen om invulling te geven aan het budgetrecht;
- neutrale wijzigingen die binnen de programma's lopen;
- aangedragen mutaties die per saldo geen gevolgen hebben voor het totale resultaat, maar waardoor wel de totale lasten en de totale baten voor gelijke bedragen veranderen (volume-effect). In het kader van de begrotingsrechtmatigheid dienen deze wijzigingen aan uw Raad te worden voorgelegd;
- wijzigingen die neutraal verlopen door een onttrekking of storting uit/in een bestemmingsreserve of voorziening. Hierover dient uw Raad eveneens in het kader van de BBV-voorschriften een besluit te nemen.

Neutrale wijzigingen over de programma's heen

Neutrale budgetwijzigingen over de programma's

Neutrale budgetwijzigingen over de programma's			
Progr.	Taakveld	Onderwerp	2018
1	Burgerzaken	Herverdeling softwarebudget	11.008
1	Overhead	Herverdeling softwarebudget	-19.497
3	Verkeer en Vervoer	Herverdeling softwarebudget	26.216
3	Riolering	Herverdeling softwarebudget	400
3	Begraafplaatsen en Crematoria	Herverdeling softwarebudget	5.750
5	Ruimtelijke Ordening	Herverdeling softwarebudget	-26.991
5	Wonen en Bouwen	Herverdeling softwarebudget	3.114
		Totaal	0
2	Openbare orde en Veiligheid	Legesinkomsten APV/Bijzondere wetten	35.000
3	Verkeer en Vervoer	Legesinkomsten APV/Bijzondere wetten	-35.000
		Totaal	0
1	Burgerzaken	Correctie inhuurbudget	69.774
3	Verkeer en Vervoer	Correctie inhuurbudget	-69.774
		Totaal	0
1	Overige Baten en Lasten	Stelpost achteruitgang Algemene Uitkering	-65.000
2	Crisisbeheersing en brandweer	Indexering VRU bijdrage	65.000
		Totaal	0

Toelichting neutrale wijzigingen over de programma's heen

Herverdeling softwarebudget

In 2017 hebben wij in het kader van de BBV-voorschriften, softwarekosten die betrekking hebben op specifieke taken vanuit het centrale budget van software, begroot op de betreffende taakvelden. In 2018 verdelen wij het bedrag van de decentrale budgetten (€ 183.353) specifiek. Dit betekent een herverdeling van het softwarebudget binnen de taakvelden burgerzaken, verkeer en vervoer, riolering, begraafplaatsen, ruimtelijke ordening en wonen en bouwen. Daarnaast wordt vanuit het centrale budget van software van het team I&A (€ 19.497) overgeheveld naar deze decentrale budgetten in verband met hogere kosten voor de software.

Legesinkomsten APV/Bijzondere wetten

De begrote legesinkomsten voor APV/Bijzondere wetten worden in 2018 niet gehaald, doordat er steeds meer meerjarige vergunningen worden afgegeven. Voorgesteld wordt € 35.000 af te ramen en dit tekort te dekken uit het budget betaald parkeren. De gemeenteraad heeft besloten om in Stichtse Vecht de locaties waar betaald parkeren van toepassing is te beperken. Bij deze beperking is een raming gemaakt van het hiervoor benodigde budget. Op basis van de uitgaven in de afgelopen jaren achten wij het verantwoord om het budget voor betaald parkeren af te ramen.

Foutieve verwerking inhuurbudget

Bij de verwerking van de Voorjaarsnota 2017, hebben wij het inhuurbudget dat bestemd was voor het taakveld Burgerzaken per abuis geboekt op het taakveld Verkeer en Vervoer.

Indexering VRU-bijdrage

Zoals door u in de Raadsvergadering van 10 juli jl. besloten, brengen wij in de Bestuursrapportage 2018 de indexatie voor 2018 van onze bijdrage (€ 65.000) ten laste van de stelpost Achteruitgang Algemene uitkering. Doordat de VRU vanaf de begroting 2019 ook stelposten opneemt voor de indexeringen vanaf 2019 is dit budgettaire aandachtspunt structureel opgelost. Wij betrekken de indexeringen vanaf 2019 bij de opstelling van onze meerjarenramingen van de Programmabegroting 2019 (zie ook de toelichting bij de tabel 'Stelpost Achteruitgang Algemene uitkering').

Stelpost Achteruitgang Algemene uitkering

Conform ons beleid is in de begroting uitgaande van het voorzichtigheidsprincipe een stelpost 'achteruitgang Algemene uitkering' opgenomen om neerwaartse bijstellingen in het lopende begrotingsjaar zoveel mogelijk te kunnen opvangen. Eventuele positieve bijstellingen worden in het lopende begrotingsjaar ook toegevoegd aan deze stelpost. Via de voorstellen van de Gemeentefondscirculaires bent u geïnformeerd over de mutaties op deze stelpost in 2018. In de onderstaande tabel zijn de mutaties opgenomen op basis van eerder genomen besluiten. Verder hebben wij een prognose opgenomen van de bijstelling van de Algemene uitkering op basis van de nu bekende gegevens. Onder de tabel wordt dit verder toegelicht.

Stelpost achteruitgang Algemene uitkering

Stelpost achteruitgang Algemene uitkering	Bedrag
Saldo per 1 januari 2018	951.000
<i>Eerder genomen besluiten:</i>	
Septemercirculaire 2017	65.333
Decemercirculaire 2017	22.262
Maartcirculaire 2018	460.806
Maartcirculaire 2018 (indexaties)	153.000
Meicirculaire 2018	-177.777
Indexering VRU (raadsbesluit 10 juli 2018)	-65.000
Aanpassing betalingen aan derden (Gemeentefonds)	-90.000
Totaal mutaties eerder genomen besluiten	368.624
<i>Prognose uitkomsten Septemercirculaire 2018</i>	
Verwachte actualisatie verdeelmaatstaven 2018 (zoals WOZ-waarden)	-400.000
Totaal prognose uitkomsten Septemercirculaire 2018	-400.000
Totaal ontwikkeling stelpost Algemene uitkering voor verwerking Septemercirculaire 2018	919.624

Actualisatie verdeelmaatstaven 2018

Lopende het begrotingsjaar worden de verdeelmaatstaven, zoals die van de WOZ-waarden, bijgesteld. Op basis van de nu bekende stand per augustus 2018 (vanuit onder andere het CBS) verwachten wij in 2018 een neerwaartse bijstelling van de verdeelmaatstaven van € 400.000. Dit komt bijvoorbeeld doordat de [Eigen] Inkomstenmaatstaf op basis van de verhoogde WOZ-waarden in 2018 naar boven is bijgesteld. Het Rijk verwacht vanuit het achterliggende principe van deze maatstaf dat de gemeente Stichtse Vecht minder algemene uitkering nodig heeft. Zoals gebruikelijk nemen wij deze actualisatie mee in de ramingen van de Septemercirculaire 2018 van het Gemeentefonds. Gelet op het feit dat de raadsbehandeling van de Bestuursrapportage 2018 eerder is dan die van het Septemercirculaire 2018 hebben wij deze raming nu al opgenomen. Hierdoor wordt de bovenstaande prognose van de stelpost achteruitgang Algemene uitkering in het juiste financiële perspectief geplaatst.

Neutrale wijzigingen binnen de programma's

Neutrale budgetwijzigingen binnen de programma's

Neutrale budgetwijzigingen binnen programma's			
Progr.	Taakveld	Onderwerp	2018
3	Verkeer, Vervoer en Waterstaat	Overheveling onderhoud bruggen	78.000
	Openbaar groen (Kaders en oevers)		-78.000
		Totaal	0
3	Verkeer, Vervoer en Waterstaat	Overschrijding gladheidsbestrijding	177.867
	Verkeer, Vervoer en Waterstaat	Kapitaallasten	-143.383
	Openbaar groen	Kapitaallasten	-15.891
	Milieubeheer	Kapitaallasten	-18.593
		Totaal	0
3	Riolering	Kapitaallasten	-269.458
	Riolering	Begeleiding rioolprojecten	100.000
	Riolering	budget groot onderhoud riool	22.657
	Riolering	storting egalisatie voorziening	146.801
		Totaal	0
3	Milieubeheer	Diensten voor de leefbaarheid	-35.880
	Milieubeheer	Duurzaamheid	20.000
	Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	Project "Zuilense Vecht"	15.880
		Totaal	0
5	Overige Baten en Lasten	Aframen Stelpost onderwijshuisvesting tgv huisvesting onderwijs en gemeenschappelijke voorzieningen onderwijs	-376.000
	Onderwijs		226.850
	Onderwijs		149.150
		Totaal	0

Toelichting neutrale wijzigingen binnen de programma's

Programma 3 Fysiek

Onderhoud bruggen

Er is € 78.000 nodig voor het onderhoud van de beweegbare bruggen en dan met name de remmingswerken. Het saldo van het huidige budget voor onderhoud aan de beweegbare bruggen is ontoereikend. Dekking vindt plaats vanuit het budget kaders en oevers. Hier is voldoende onderhoudsbudget over om de kosten te dekken omdat door investeringen minder onderhoudsbudget nodig is.

Gladheidsbestrijding

Binnen het taakveld Verkeer, vervoer en waterstaat verwachten wij meer uit te geven, als gevolg van extra strooibeurten die wij afgelopen winter hebben uitgevoerd. Wij zetten de vrijgevallen kapitaallasten (€ 177.867; zie hieronder bij kapitaallasten) onder andere in om dit tekort te dekken.

Kapitaallasten

Binnen het programma Fysiek verwachten wij dit jaar € 447.325 minder uit te geven aan kapitaallasten dan begroot (taakveld riolering € 269.458 en overige taakvelden € 177.867). De redenen hiervoor zijn dat werkzaamheden, door prioritering, later zijn opgestart en investeringen zijn afgesloten met een positief saldo. Hierdoor zijn de kapitaallasten lager dan begroot. Wij willen de kapitaallasten op het taakveld riolering inzetten voor: inhuurdoeleinden om rioleringsprojecten en overige

rioleringswerkzaamheden te begeleiden in 2018 (€ 100.000); het budget groot onderhoud riolering ophogen (€ 22.657), dit budget was per abuis te laag begroot; storting in de egalisatievoorziening riolering (€ 146.801). Daarnaast willen wij de vrijval van kapitaallasten op overige taakvelden inzetten ter dekking van de tekorten bij de gladheidsbestrijding (zie toelichting hierboven)

Diensten voor de leefbaarheid

Bij het budget diensten voor de leefbaarheid wordt een bedrag van € 35.880 niet benut. Daarom wordt voorgesteld dit bedrag als volgt te herverdelen:

€ 20.000 naar duurzaamheid voor de financiering van projecten duurzaamheid/energie.

€ 15.880 naar project Zuilense Vecht voor de stedenbouwkundige ondersteuning van dit project.

Inzet stelpost onderwijshuisvesting

De stelpost Onderwijshuisvesting kan met € 376.000 worden afgeraamd nu duidelijk is met welke kosten we rekening moeten houden uit het Onderwijshuisvestingsplan 2018. Daarnaast kunnen we nu een inschatting maken van de kosten van externe inhuur en advisering die we zullen maken voor de ontwikkeling van onze huisvestingsplannen.

Op het onderdeel huisvesting basisonderwijs verhogen we de begroting met een bedrag van € 226.850, de kosten die samenhangen met de acties uit het Onderwijshuisvestingsplan 2018. Op het onderdeel Gemeenschappelijke voorzieningen onderwijs verhogen we de begroting met € 149.150, de extra kosten die we naar verwachting gaan maken voor externe ondersteuning en advisering.

Neutrale wijzigingen met een volume effect

Neutrale budgetwijzigingen binnen de programma's met een volume-effect

Neutrale budgetwijzigingen binnen programma's met een volume-effect			
Progr.	Programma	Onderwerp	2018
3	Fysiek	Legesinkomsten Omgevingsvergunningen	-100.000
			100.000
Totaal			0
5	Samenleving	Incidentele bijdrage van het rijk voor Onderwijs Achterstandenbeleid	-46.212
			46.212
Totaal			0
5	Samenleving	Begroting volwasseneducatie op niveau brengen	-42.200
			42.200
Totaal			0
5	Samenleving	Rijkssubsidie programma Visie Erfgoed en Ruimte	-30.000
			30.000
Totaal			0

Toelichting neutrale wijzigingen met een volume effect

Legesinkomsten Omgevingsvergunningen

Voor 2018 (laatste jaar) geldt nog een eerder doorgevoerde korting van € 100.000 op de loonsom niet zijnde de formatie. De werkzaamheden zijn de afgelopen jaren toegenomen en daarbij ook de legesinkomsten, hierdoor kan de korting op de loonsom komen te vervallen.

Incidentele bijdrage van het rijk voor Onderwijs Achterstandenbeleid

Het rijk heeft voor de intensivering van het onderwijsachterstandenbeleid incidenteel € 46.212 beschikbaar gesteld. De begroting passen wij op dit onderdeel, zowel bij de lasten als bij de baten, met dit bedrag aan.

Begroting volwasseneducatie op niveau brengen

In 2018 gaan we naar verwachting € 42.200 meer uitgeven aan volwasseneneducatie, met name door een verhoogde inzet op het bestrijden van laaggeletterdheid. Deze meeruitgaven declareren wij in zijn geheel bij de centrumgemeente Utrecht.

Rijkssubsidie programma Visie Erfgoed en Ruimte

Van het rijk hebben we een incidentele subsidie ontvangen in het kader van het programma Visie Erfgoed en Ruimte ter hoogte van € 30.000. Met dit bedrag passen we de begroting op dit onderdeel, zowel bij de lasten als bij de baten, aan.

Neutrale wijzigingen door een storting in of onttrekking aan een reserve

Neutrale wijzigingen door storting in of onttrekking aan een reserve

Pro g	Taakveld	Onderwerp	Voordee I/	2018
			Nadeel	
1	Mutatie reserve	Storting kapitaaldeckingsreserve vervanging meubilair	N	256.500
	Mutatie reserve	Onttrekking aan de bestemmingsres	V	-256.500
Totaal				0
3	Verkeer, vervoer en waterstaat	Toezicht	N	20.000
	Verkeer, vervoer en waterstaat	Vorbereidingskosten Bisonspoor	N	30.000
	Mutatie reserve	Onttrekking uit de kapitaaldeckingsreserve buitenruimte Bisonspoor	V	-50.000
Totaal				0
3	Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	Bijstelling Projectbudgetten revindicatie en budget snippergroen voor 2018	N	370.000
	Mutatie reserve	Bijstelling mutatie reserves	V	-370.000
Totaal				0
3	Milieu	Storting budget onderhoud geluidschermen	V	200.000
	Mutatie reserve	Storting reserve kapitaalgoederen	N	-200.000
Totaal				0
4	Inkomensvoorzieningen	Bijstandsverlening	V	-
	Inkomensvoorzieningen	Rijksbijdrage	N	1.000.000
	Mutatie reserve	(Lagere) onttrekking uit de risicoreserve Sociaal domein	N	500.000
Totaal				0
4	Maatwerkdienstverlening	Jeugdhulp	N	638.000
	Mutatie reserve	Onttrekking aan de risicoreserve Sociaal domein	V	-638.000
Totaal				0
4	Maatwerkdienstverlening	WMO 2015	N	630.000
	Mutatie reserve	Onttrekking aan de risicoreserve Sociaal domein	V	-630.000
Totaal				0
4	Wijkteams	Beheerskosten	N	75.000
	Maatwerkdienstverlening	Beheerskosten	N	75.000
	Mutatie reserve	Onttrekking aan de risicoreserve Sociaal domein	V	-150.000
Totaal				0
4	Maatwerkdienstverlening	Onafhankelijke cliëntenondersteuning	V	-60.000
	Mutatie reserve	Storting in de risicoreserve Sociaal domein	N	60.000
Totaal				0
4	Inkomensvoorzieningen	Kwijtschelding belastingen	N	92.745
	Mutatie reserve	Onttrekking aan de risicoreserve Sociaal domein	V	-92.745
Totaal				0
4	Samenkracht en burgerparticipatie	Subsidies buurt- en dorpshuizen	V	-130.000
	Mutatie reserve	Storting in de risicoreserve Sociaal domein	N	130.000
Totaal				0

Prog	Taakveld	Onderwerp	Voordeel/	2018
			Nadeel	
4	Maatwerkdienstverlening	Lager tekort door afzien begrootte storting in de reserve	V	-148.774
	Maatwerkdienstverlening	Lager tekort door afzien begrootte storting in de reserve	V	-148.774
	Maatwerkdienstverlening	Lager tekort door afzien begrootte storting in de reserve	V	-75.000
	Wijkteams	Lager tekort door afzien begrootte storting in de reserve	V	-75.000
	Mutatie reserve	Afzien van standaardstorting in de risicoreserve Sociaal Domein	N	447.548
Totaal				0
4	Volksgezondheid	Aanpassing prijzen en lonen jeugdgezondheid	N	60.000
	Mutatie reserve	Onttrekking in de risicoreserve Sociaal domein	V	-60.000
Totaal				0
5	Sportaccommodaties	Investeringsbijdrage kunstgras	V	-154.000
	Mutatie reserve	Storting in de reserve sportterreinen	N	154.000
Totaal				0

Toelichting Neutrale wijzigingen door storting in of onttrekking aan een reserve

Kapitaaldeckingsreserve "vervanging meubilair"

In de voormalige gemeente Maarssen was een reserve gevormd voor vervanging van het kantoormeubilair in het gemeentekantoor. Uit de Risico-inventarisatie & Evaluatie in opdracht van onze arbo-dienst blijkt, dat de huidige (verouderde en afgeschreven) bureaustoelen een hoog risico opleveren, wat zich kan uiten in lichamelijke klachten. Het vervangen van de bureaustoelen is daarom noodzakelijk. We stellen voor om de bestemmingsreserve "vervanging meubilair" om te vormen naar een kapitaaldeckingsreserve om de kapitaallasten van de nieuwe bureaustoelen in 10 jaar te kunnen opvangen. De Europese aanbesteding zal plaatsvinden in het vierde kwartaal van 2018. Dit betekent dat het meubilair in 2019 worden aangeschaft en conform de Nota waardering en afschrijving de kapitaallasten vanaf 2020 ten laste komen van de genoemde bestemmingsreserve.

Buitenruimte Bisonspoor

Door een nadere uitwerking van de planning is gebleken dat in de investeringsraming voor de buitenruimte Bisonspoor ook de voorbereidingskosten (€ 30.000) en toezicht (€ 20.000) zijn opgenomen. Conform ons afschrijvingsbeleid moeten deze kosten ten laste komen van het jaar waarin ze worden gemaakt. Deze voorbereidingskosten brengen wij in 2018 ten laste van de kapitaaldeckingsreserve Bisonspoor.

Revindicatieprojecten

Op dit moment zijn we bezig met de uitvoering van 2 revindicatieprojecten te weten "Project Grondgebruik" en "Project Geluidswal". Beide projecten hebben als doel om het gebruik van gemeentegrond op orde te brengen.

In de meerjarenbegroting is per saldo een positief resultaat opgenomen van € 210.000 voor beide projecten tezamen. Uit een nieuwe prognose blijkt dat het positieve resultaat van het project grondgebruik naar beneden bijgesteld moet worden. Per saldo komen we uit op een positief resultaat van € 20.000 voor beide projecten tezamen. Dit is € 190.000 lager dan begroot.

Financiële afwijkingen revindicatie

Revindicatie project	Totaal begroot saldo	Prognose Bestuursrapportage 2018	Mutatie
Project grondgebruik	-362.000	-145.000,00	217.000,00
Project geluidswal	152.000	125.000,00	-27.000,00
Saldo	-210.000	-20.000,00	190.000,00

Hieronder noemen wij de belangrijkste oorzaken voor de lager uitvallende opbrengsten:

- Afwijkingen inventarisatierapport: In 2013 heeft er een inventarisatie plaatsgevonden waarbij inzichtelijk is gemaakt hoeveel gemeentegrond er in gebruik is zonder dat er een overeenkomst aan ten grondslag ligt. Bij deze inventarisatie is de omvang van in gebruik genomen gronden te groot ingeschat. Het aantal m² gemeentegrond dat daadwerkelijk in gebruik is ligt 25% lager.
- Verjaringspercentage: de gemeenteraad heeft aangegeven soepel om te willen gaan met verjaringsdossiers. Het verjaringspercentage ligt op dit moment op 36% in plaats van 25%.
- Percentage verkopen lager: Het percentage dat uiteindelijk overgaat tot aankoop van de in gebruik genomen grond ligt op dit moment op 21%. In de berekeningen was rekening gehouden met 35%.
- Percelen kleiner dan 7 m²: Het college heeft in het uitvoeringsplan bepaald dat voor percelen die in gebruik zijn en kleiner zijn dan 7 m² geen handhavingstraject wordt opgestart. Voor deze percelen geldt dat we ons eigendomsrecht opeisen door een brief te sturen waarbij we de gebruiker informeren over de eigendomssituatie en dat we het gebruik gedogen.
- Actief te verkopen grond: Naast het op orde brengen van de in gebruik genomen gronden is een onderdeel van het project om aan de hand van de opgestelde groenstructuurkaart gemeentegronden die verder geen functie hebben voor de gemeente actief te koop aan te bieden. Uit de opgestelde groenstructuurkaart blijkt dat de meeste gronden een functie hebben en wordt er terughoudend omgegaan met de verkoop van deze percelen.

Zoals uw gemeenteraad heeft besloten zetten wij voor de toedeling van de budgetten over de projectjaren de bestemmingsreserve Revindicatie in. Deze toedeling van de budgetten via deze bestemmingsreserve zal op basis van bovenstaande aanpassing worden bijgesteld voor 2018 en 2019. In deze bijstelling is ook voor 2018 een incidentele verlaging van de opbrengstraming van snippergroen meegenomen. Door de aanpassing van de toedeling van de bestemmingsreserve Revindicatie kunnen deze bijstellingen in 2018 worden opgevangen. De bijstellingen in 2019 verwerken wij in de Programmabegroting 2019.

Onderhoud geluidschermen

In 2018 wordt gewerkt aan een inventarisatie (eerste helft 2018) en aanbesteding (tweede helft 2018) van het onderhoud aan de geluidswerende voorzieningen. Hierdoor verwachten wij in 2018 een onderbesteding van circa € 200.000 op het onderhoudsbudget. Wij onderhouden in 2018 alleen de locaties waar noodzakelijke reparaties nodig zijn en/of de veiligheid in het gedrang is. In deze Bestuursrapportage stellen wij u voor om dit bedrag van circa € 200.000 te storten in de reserve "kapitaalgoederen". Daarnaast stellen wij u in de begroting 2019 voor om dit bedrag in 2019 weer beschikbaar te stellen voor het onderhoud aan de geluidswerende voorzieningen in 2019.

Bijstandsverlening

De begroting 2018 is gebaseerd op de realisatiecijfers van 2016, die vervolgens verhoogd zijn met een percentage, dat is gebaseerd op een verwachte stijging van de uitkeringslasten als gevolg van inflatie en een lichte toename van het aantal cliënten (o.a. vergunninghouders). In werkelijkheid valt de stijging mee. Op basis van de uitgaven t/m mei verwachten we een voordelig saldo van de bijstandslasten van € 1.000.000. De hoogte van de lasten brengen we verder terug door een groepsgewijze aanpak van uitkeringsgerechtigden, het regionaal project Slim Matchen, implementatie doorgaande lijn en pilot jongeren in een kwetsbare positie. Het uiteindelijke voordeel zal overigens iets lager uitvallen omdat er aan het eind van het jaar nog rekening gehouden moet worden met een dotatie aan de voorziening voor oninbare vorderingen van Sociale Zaken.

Op dit moment is de voorlopige beschikking van het Rijk over de hoogte van de BUIG-uitkering lager dan begroot. Dit kan deels verklaard worden door het landelijke beeld van teruglopende bijstands aantallen. Daarnaast worden de inkomsten uit terugvordering lager geraamd dan in de begroting is opgenomen. Dit levert een totaal nadeel van de baten op van € 500.000.

Het totaal saldo van de bijstand is € 500.000. In de budgetten is rekening gehouden met een netto stijging van € 1.042.000 met dekking uit de Risicoreserve Sociaal Domein. De onttrekking uit de reserve kan dus met € 500.000 verlaagd worden tot € 542.000.

Jeugdhulp

Op basis van de realisatie over 2017 en de eerste maanden van 2018 verwachten we een tekort van ca. € 638.000. Er is sprake van een landelijke trend (zoals die al eerder werd voorzien) dat er steeds meer duurdere specialistische zorg wordt verleend. Om de kosten beter te beheersen worden maatregelen genomen zoals het aanstellen van een casemanager, het sturen op de verwijzingen via Buurtzorg Jong naar SAVE en specialistische GGZ, onderzoeken van de mogelijkheid voor het uitbreiden POH-jGGZ en voorkomen van crisis.

WMO 2015

Op basis van de realisatie over 2017 en de eerste maanden van 2018 verwachten we een tekort van ca. € 630.000. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een toename van de lasten voor begeleiding, waarvan een autonome toename van 15% en hoger gebruik/uitnutting van de beschikkingen van 17%. Bovendien is het beschikbare budget neerwaarts bijgesteld omdat vanuit deze post de praktijkondersteuning huisartsen en ophoging van het budget voor de adviesraad zijn gefinancierd.

Mogelijke beheersmaatregelen:

1. Onderzoek doen naar de oorzaak van de stijging: is dit een incidentele piek of wordt dit structureel?
2. Scherp zijn en blijven op indicatiestelling: kan in bepaalde gevallen niet voor een andere (voorliggende) oplossing worden gekozen?
3. Richting nieuwe inkoop Wmo: meer inzetten op andere vormen van begeleiding, bezien of arrangementen mogelijk zijn, meer inzetten als algemene voorziening

Beheerskosten

Bij de transitie en transformatie van het Sociaal Domein (de zogenaamde decentralisaties) is onvoldoende rekening gehouden met beheerskosten / algemene kosten, zoals huisvestingskosten van de wijkteams, kosten van software, representatie, tolkosten, externe adviezen etc.

De kosten bedragen ca. € 150.000, waarvan de helft voor het taakveld Wijkteams en de andere helft voor taakveld Maatwerkdienstverlening (WMO, jeugd, huishoudelijke hulp).

Onafhankelijke cliëntondersteuning

Op basis van de kosten van het eerste kwartaal is een overschot van ca. € 80.000 te verwachten. Door doorontwikkeling van de cliëntondersteuning en extra publiciteit zal het uiteindelijke positieve resultaat naar verwachting ca. € 60.000 bedragen.

Kwijtschelding belastingen

Het aantal verzoeken om kwijtschelding is de afgelopen jaren aanzienlijk gestegen (o.a. van AOW-ers, studenten, jongeren die op zichzelf gaan wonen met een minimaal inkomen etc.) Daarbij is ook kwijtschelding over oude jaren van toepassing. Dit gaat een tekort opleveren van € 92.745.

Samenkracht en burgerparticipatie

Binnen het taakveld Samenkracht en burgerparticipatie verwachten we dit jaar incidenteel € 130.000 minder uit te geven aan subsidies buurt- en dorpshuizen dan begroot. De harmonisering van de subsidies van de dorps- en buurthuizen wordt in de nieuwe collegeperiode definitief afgerond. De in totaliteit begrote subsidie-uitgaven – die in afwachting van die harmonisatie in 2018 niet in zijn geheel worden ingezet – komen na die harmonisatie in aangepaste vorm weer beschikbaar voor de buurt- en dorpshuizen.

Volksgezondheid

Bij de jeugdgezondheidszorg hebben we te maken met aanpassingen van prijzen en lonen waarmee in de begroting nog geen rekening was gehouden. Op dit onderdeel moeten we de begroting met € 60.000 bijstellen.

Afzien storting in de reserve

In de begroting 2018 is nog rekening gehouden met (per saldo) een overschot en dus een storting in de reserve van € 447.548. Omdat er nu uitsluitend tekorten worden verwacht stellen we voor dit overschot uit de verrekening te halen en toe te voegen aan de budgetten, waarmee de overschrijdingen iets terug zullen lopen.

Deze begrotingsmutatiemutatie is budgettair neutraal binnen het programma. De volgende verdeling wordt voorgesteld: € 150.000 voor de beheerskosten, € 148.774 voor de nieuwe WMO en € 148.774 voor de Jeugdwet. Het hierboven gemelde tekort wordt dan verminderd tot € 503.197 (€ 950.745 minus € 447.548).

Risicoreserve Sociaal domein

Stand van zaken na verwachte mutaties in 2018

Risicoreserve Sociaal domein		Bedrag
Saldo reserve per 01-01-2018		4.304.814
Mutaties in primitieve begroting 2018	Reguliere storting	447.536
	Dekking pilot schuldhulpverlening	-126.310
	Dekking Sterke basis 2018	-352.000
	Dekking transformatie WSW	-140.000
	Dekking toename lasten Bijstand	-1.042.578
	Dekking toename lasten minimabeleid/re-integratie	-100.000
	Fase II transformatie 2018	-733.512
Mutaties Berap 2018	Lagere subsidies buurt- en dorpsuizen	130.000
	Voordeel onafhankelijke cliëntondersteuning	60.000
	Lagere onttrekking bijstand	500.000
	Aanpassing prijzen en lonen jeugdgezondheid	-60.000
	Tekort Jeugdwet (na herverdeling standaard storting)	-481.226
	Tekort nieuwe WMO (na herverdeling standaard storting)	-489.226
	Beheerskosten (na herverdeling standaard storting)	0
	Hogere kwijtschelding	-92.745
	Opheffen standaard stortingen	-447.536
		Totaal geraamde mutaties in 2018
Fase II transf. 2017 overheveling	Onttrekking ivm overheveling (jaarrekening 2017)	-633.000
Verwacht saldo ultimo 2018		744.217

Sportaccommodaties

Binnen het taakveld sportaccommodaties is een budget beschikbaar waaruit planmatig geld beschikbaar gesteld wordt aan sportverenigingen om de kosten van aanleg van kunstgrasvelden, vervanging van toplagen e.d. gedeeltelijk te ondervangen. Onlangs is een door de provincie gesubsidieerde versnelde grondexploitatie in Breukelen tot stand gekomen waardoor de geplande investeringsbijdrage in kunstgras pas een jaar later dan voorzien kan worden uitgevoerd. Met de uitgestelde bijdrage is een bedrag gemoeid van €154.000. Door dit bedrag in de reserve sportterreinen te storten kan daarover in 2019 alsnog beschikt worden.

6 Actualisatie grondexploitaties en overige ontwikkellocaties

De lopende grondexploitaties zijn geactualiseerd op basis van de doorwerking vanuit de jaarrekening 2017 en de verwachte ontwikkelingen in de komende jaren. Voor de locatie Flambouw is eind 2017 de bestemmingsplanprocedure afgerond. In 2018 is het verkooptraject opgestart. In de vastgestelde grondexploitatie was de ontvangst van de verkoopopbrengst voorzien in 2018. De verwachting is nu dat de verkoop in 2019 zal worden afgerond. Wij stellen voor om de grondexploitatie hierop aan te passen.

Conform ons beleid worden de geraamde netto saldi verrekend met de Algemene reserve grondexploitaties. In de Jaarrekening 2018 zullen wij u nader informeren over het verloop, mogelijke afsluitingen en de actualisatie van deze lopende grondexploitaties. Tevens is een aantal administratief geopende grondexploitaties geactualiseerd. De exploitaties zijn als bijlage toegevoegd.

Ontwikkellocaties

Domineeslaantje

Voor de ontwikkellocatie van het Domineeslaantje in Breukelen gaan wij ervan uit dat de verkoop aan een ontwikkelaar plaatsvindt in 2018. De voorbereidingskosten die voor deze ontwikkellocatie gemaakt zijn, zijn conform het beleid ten laste gekomen van het ontwikkeldeel van de Algemene reserve grondexploitaties. De netto verkoopopbrengst wordt ingezet om het ontwikkeldeel van de Algemene reserve grondexploitaties aan te vullen. De doorlooptijd van een potentiële ontwikkellocatie wordt beïnvloed door de meestal noodzakelijke bestemmingsplanprocedures. Ook deze ontwikkellocatie wordt verkocht als het bestemmingsplan onherroepelijk.

Hierbij zijn twee scenario's te schetsen. Het gunstigste scenario als er geen bezwaar of beroep door een belanghebbende wordt ingesteld en het ongunstigste scenario als er wel bezwaar of beroep door belanghebbenden wordt ingesteld. Bij beroep zijn wij afhankelijk van de Raad van State voor wat betreft het plannen van een zitting. De ervaring leert dat dit doorgaans vele maanden duurt. Wij gaan voornamelijk voor deze ontwikkellocatie uit van het gunstige scenario en verwachten dat de verkoop in 2018 zal worden afgerond.

In de Bestuursrapportage 2017 en de Jaarrekening 2017 hebben wij u geïnformeerd over de in 2017 geraamde verkoopopbrengst (€ 350.000) van gemeentelijk vastgoed. Deze verkoopopbrengst kon door de planologische ontwikkelingen niet in 2017 worden gerealiseerd. Deze verkoopopbrengst zal in 2018 naar verwachting worden gerealiseerd. In 2017 is het doorschuiven van de verkoopopbrengst ten laste van de Algemene reserve. Zoals in de vorige alinea beschreven verwachten wij dat de verkoopopbrengst in 2018 kan worden gerealiseerd.

Overige locaties

Voor het ontwikkelen van gemeentelijke locaties is uitgegaan van de match tussen de lasten en de opbrengsten. In 2018 is aan gemeentelijke lasten uitgegaan van € 575.000 die worden gedekt door gemeentelijke inkomsten uit bijvoorbeeld plankostenverhaal. Op basis van de uitgaven tot en mei 2018 en de al bekende verplichtingen en te verwachten inkomsten tot eind van het jaar, verwachten wij circa € 400.000 aan uitgaven, waartegen hetzelfde bedrag aan inkomsten komt te staan.

7 Besluiten

In dit hoofdstuk worden de besluiten betreffende de Bestuursrapportage samenvattend gepresenteerd:

1. De Bestuursrapportage 2018 vaststellen;
2. Kennismaken van de financiële afwijkingen ten opzichte van de begroting 2018;
3. Kennismaken van het te verwachten voordelig saldo van € 347.462;
4. Instemmen om het opleidingsbudget van de Raad 2018-2021 in één keer te besteden in 2018 (pagina 4);
5. De voorgestelde neutrale wijzigingen over de programma's vaststellen;
6. De voorgestelde neutrale wijzigingen binnen de programma's vaststellen;
7. Instemmen met het omvormen van de bestemmingsreserve "vervanging meubilair" naar een kapitaaldeckingsreserve ter vervanging van de bureaustoelen voor een bedrag van € 256.500, zoals genoemd;
8. Instemmen met de onttrekking aan de kapitaaldeckingsreserve buitenruimte Bisonspoor voor een bedrag van € 50.000;
9. Instemmen met de bijstelling mutatie reserves revindicatie voor een bedrage van € 370.000;
10. Instemmen met een storting in de reserve "kapitaalgoederen voor een bedrag van € 200.000 met betrekking tot onderhoud geluidschermen;
11. In te stemmen met een onttrekking aan de risicoreserve Sociaal domein voor een bedrag van € 1.123.197 zoals genoemd op pagina 19;
12. Instemmen met een storting in de risicoreserve Sociaal domein voor een bedrag van € 690.000; zoals genoemd pagina 19;
13. Instemmen met de intrekking van de standaardstorting in de Risicoreserve Sociaal Domein van € 447.548 zoals gemeld op pagina 19 en dit te verdelen over de beheerskosten € 150.000, de nieuwe WMO € 148.774 en de Jeugdwet € 148.774;
14. Instemmen met de storting in de reserve sportterreinen voor een bedrag van € 154.000;
15. De geactualiseerde grondexploitaties vast te stellen;
16. De bijgevoegde 11de wijziging van de Programmabegroting 2018 vaststellen.